

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

Затверджено
Перший проректор
Гукалюк А.Ф.
к.е.н., доцент

Затверджено
На засіданні кафедри початкової та
дошкільної освіти
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 року)
Мачинська Н.І.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
«ДОШКІЛЬНА ОСВІТА» (уведеної в дію 01.09.2021)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Кваліфікація: Бакалавр дошкільної освіти. Вихователь дітей
раннього та дошкільного віку.

Львів 2021

Наскрізна програма практики освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»

Розробники:

Бойко Галина Олегівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, гарант освітньої програми

Бушак Ігор Миколайович - асистент кафедри початкової та дошкільної освіти

Гарасимів Ярослава Юріївна - асистент кафедри початкової та дошкільної освіти

Наскрізна програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол №1 від “ 30 ” серпня 2021 року,

Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти

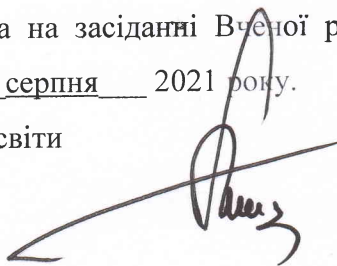
Н.І. Мачинська

Наскрізна програма затверджена на засіданні Вченої ради факультету педагогічної освіти Протокол №1 від “ 31 ” серпня 2021 року.

Декан факультету педагогічної освіти

Д.Д.Герцюк

(с) Бойко Г.О., 2021 рік

(с) Бушак І.М., 2021 рік

(с) Гарасимів Я.Ю., 2021 рік

(с) ЛНУ ім. І.Франка, 2021 рік

ЗМІСТ

ВСТУП

ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

ЗМІСТ ПРАКТИК

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ОЗНАЙОМЧОЇ) ПРАКТИКИ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ
ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ)

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В АЛЬТЕРНАТИВНИХ ТИПАХ
ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

I. ВСТУП

Практики здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (перший бакалаврський освітній рівень) кафедри початкової та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти є освітньою компонентою у процесі фахової підготовки майбутніх фахівців, ключовим та вирішальним етапом професійного становлення педагога.

Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності «Дошкільна освіта» Львівського національного університету імені І.Франка базується на сучасних засадах освітньої політики, кращих практиках дошкільної освіти та має наскрізний характер.

Організація практик здобувачами спеціальності «Дошкільна освіта» відбувається згідно з Положенням «Про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» від 30.04.2021р., розробленого відповідно до чинного законодавства у сфері вищої освіти України: Закону «Про вищу освіту», Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, а також Положення про організацію освітнього процесу і Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка, Угодою про співпрацю між управлінням освіти Департаменту гуманітарної політики Львівської міської ради та Львівським національним університетом імені Івана Франка від 16.09.2016 р.

Практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців в Університеті, яку проводять на оснащених відповідним чином базах закладів освіти, а також в інших установах та організаціях, в органах місцевого самоврядування та державного управління.

Мета практики – оволодіти сучасними методами, формами організації та професійними інструментами в їхній майбутній професії, сформувати у них на базі сформованих в Університеті компетентностей професійні уміння і навички для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховати потреби систематично, формувати професійні компетентності та навички та творчо застосовувати їх в практичній діяльності.

Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення при отриманні необхідного рівня сформованих професійних та спеціальних компетентностей відповідно до освітнього рівня бакалавра, вимог освітньої програми, вимог професійних стандартів, вимог стандартів вищої освіти.

Перелік усіх видів практик для спеціальності «Дошкільна освіта» їхні форми, тривалість і терміни проведення визначається навчальним планом. Зміст і послідовність практики визначає наскрізна програма. На основі наскрізної програми розробляються силабуси відповідних видів практики.

II. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» (чинної з 01.09.2021 року) для здобувачів вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (перший бакалаврський освітній рівень) проводяться такі види практик:

- навчальна (ознайомча) практика в закладах освіти;
- навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей дошкільного віку);
- навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей дошкільного віку);
- навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей раннього віку);
- педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку);
- педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку);
- педагогічна практика в альтернативних типах закладів дошкільної освіти;
- виробнича практика.

Методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри початкової та дошкільної освіти. Практична діяльність здійснюється за індивідуальним планом, який складає практикант на початку педагогічної практики, та передбачає детальний опис роботи із визначенням тривалості, часу для виконання усіх видів робіт, описує методи організації діяльності та форми звітної документації до кожного із виконаних завдань. Хід та результати роботи фіксуються у щоденнику практики. Крім щоденника, здобувачі готують звіт про виконану роботу, характеристику з місця проходження практики, а також інші види документації, які входять у власне професійне портфоліо педагогічної практики здобувача.

	Семестр	Кредити	Години
Навчальна (ознайомча) практика в закладах освіти	1	4,5	135
Навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей дошкільного віку)	2	6	180

Навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей дошкільного віку)	3	6	180
Навчальна (педагогічна) практика (в групах дітей раннього віку)	4	4,5	135
Педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку)	5	6	180
Педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку)	6	6	180
Педагогічна практика в альтернативних типах закладів дошкільної освіти	7	6	180
Виробнича практика	8	9	270

Від проходження практик звільняють здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і працюють за обраною спеціальністю не менше ніж півроку до часу початку практики. Рішення про звільнення від проходження практики приймає факультет за погодженням із керівником практики та завідувачем кафедри початкової та дошкільної освіти.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Загальне керівництво практикою доручається завідувачу кафедри початкової та дошкільної освіти. Відповідальність за організацію та проведення доручається працівнику кафедри початкової та дошкільної освіти. Відповідальність за техніку безпеки здобувачів під час практики покладається на керівника практики від бази практики. Проведення практики доручається керівникам-методистам від університету. Керівники-методисти від університету, заздалегідь узгодивши, можуть розподілити обов'язки з перевірки матеріалів практики відповідно до своїх наукових інтересів, профілів дисципліни, які вони викладають в

університеті. До підготовки та проведення освітніх та навчальних заходів під час практик долучаються науковий керівник курсової (наукової здобувацької) роботи, керівник закладу освіти.

Кафедра початкової та дошкільної освіти

- визначає бази практики і подає заявки завідувачу практик для складання договорів з установами, закладами та організаціями;
- визначає відповідність баз практики вимогам підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр;
- забезпечує заміну баз практики, які не можуть прийняти або які не мають змоги забезпечити їх матеріалами для виконання магістерської роботи (за місяць до початку практики);
- проводить інструктаж за участю здобувачів вищої освіти, керівників практики і представників деканату про порядок проходження практики, видає здобувачам вищої освіти відповідну документацію (скерування на практику, програму практики, індивідуальні завдання тощо);
- формує методичне забезпечення практики здобувачів вищої освіти, розробляє та вдосконалює програми практик відповідно до вимог стандартів вищої освіти;
- за потреби узгоджує програму практики з керівництвом установ, закладів та організацій;
- добирає керівників практики від кафедри;
- створює комісії для захисту практики та графік їх засідань;
- організовує захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в комісіях;
- розглядає питання проходження практики й підсумки атестації здобувачів вищої освіти за практику на засіданнях кафедри.

Керівник практики від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед відбуттям здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж із техніки безпеки, правил поведінки в установах, закладах, організаціях, надає здобувачам необхідні документи (програму та щоденник практики), скерування на практику, індивідуальні завдання тощо);
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності, затверджені кафедрою;
- здійснює контроль за своєчасним прибуттям здобувачів вищої освіти на бази практики;
- разом з керівником на місцях проходження практики забезпечує належне виконання програми, спостерігає за професійним становленням здобувача вищої освіти;
- контролює забезпечення належних умов праці здобувачів вищої освіти, виконання ними внутрішнього трудового розпорядку;
- здійснює навчально-методичне керівництво і контроль за виконанням програми практики;
- у складі комісії приймає звіти здобувачів вищої освіти про практику;
- подає завідувачеві кафедри письмовий звіт про проходження практики здобувачами вищої освіти із зауваженнями та пропозиціями щодо покращення її організації.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою;

- забезпечує проведення обов'язкового інструктажу з охорони праці загального та на робочому місці, ознайомлює здобувачів вищої освіти із правилами внутрішнього розпорядку;
- забезпечує необхідні умови для проходження практики здобувачами вищої освіти відповідно до змісту програми;
- разом із керівником практики від кафедри організовує і контролює виконання здобувачем вищої освіти програми і дотримання графіка проходження практики;
- контролює виходи на роботу здобувачів вищої освіти;
- повідомляє кафедрального керівника практики або безпосередньо завідувача кафедри про виявлені порушення трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює підготовку звітів здобувачів вищої освіти;
- після закінчення практики складає характеристику кожного здобувача вищої освіти на основі підготовленого здобувачем звіту і виставляє оцінку за практику.

IV. ЗМІСТ ПРАКТИК

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ОЗНАЙОМЧОЇ) ПРАКТИКИ

Навчальна (ознайомча) практика проводиться для здобувачів перших курсів без відриву від навчання. Тривалість практики - 12 днів, I навчальний семестр. Обсяг: загальна кількість годин – 135 (кредитів ЄКТС – 4,5). Під час проходження практики здобувачі отримують первинний досвід педагогічної діяльності.

Мета практичної підготовки здобувача: ознайомлення із системою дошкільної освіти, знайомство із різними типами закладів дошкільної освіти, розуміння існуючих стандартів у дошкільній освіті, набуття здатності формувати у дітей навички безпечної поведінки.

Фокус навчальної (ознайомчої) практики та його спрямованість є достатньо вузькими. Здобувач протягом практики знайомиться із системою дошкільної освіти (стандарти, програми, система освіти, управління, педагогічні працівники).

Основними цілями під час практики здійснення, проведення, організація (ведення) спостереження, щоденника відгуків та рефлексій. Із початком практики здобувач виробляє у собі здатність розуміти педагогічні методики. Під час ознайомчої практики здобувач виконує мінімальні обов'язки і завдання у дошкільній групі - вихователь повністю веде заняття та організовує діяльність, основним обов'язком здобувача є спостереження за життєдіяльністю. Здобувач при потребі – асистує вихователю. Протягом практики здобувач відслідковує партнерство, визначає роль партнерства у роботі вихователя. Здобувач формує довіру й впевненість, які у подальших періодах педагогічної практики допоможуть виконувати професійні функції.

Під час ознайомчої (педагогічної) практики здобувач також працює у тій групі дітей дошкільного віку, яку призначає керівник практики та керівник закладу дошкільної освіти. Бажано, щоб це були діти старшого (чи середнього) віку, яким легше адаптуватися до присутності нових дорослих у групі, та у якій працюють досвідчені вихователі. Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачами, можуть бути визначені:

- проведення розваги у закладі дошкільної освіти (у формі вистави лялькового театру, зорганізованої підгрупою здобувачів),
- організація дидактичної гри на екологічну тематику.

Зміст ознайомчої практики:

1. Ознайомлення з:

- системою дошкільної освіти (управління, мережа закладів)
- нормативно-правовою базою дошкільної освіти (чинні нормативні акти, стандарти, програми, ін.)
- освітньою роботою закладу (бесіди з адміністрацією, вихователями, вихователями).
- розкладом занять.
- матеріально-технічною базою закладу.

2. Проведення (ведення) освітньої роботи:

- спостереження та аналіз роботи вихователя (відповідальності, права, обов'язки, поведінка, роді, функції, тощо)
- організація занять із розвитку творчих здібностей
- виготовлення дидактичних матеріалів для занять із засвоєння правил безпечної поведінки.

3. Методична та самостійна робота

- формування списку літератури

- індивідуальна дослідницька робота (пошук тематики для написання курсової роботи).

Під час проходження ознайомчої (педагогічної) практики здобувачі відвідують\оглядають\спостерігають\аналізують:

1. Роботу управління освіти.
2. Роботу інформаційно-методичного центру міста (методична служба, методоб'єднання, творча майстерня, курси закладів післядипломної освіти).
3. Роботу закладу дошкільної освіти (база практики).
4. Роботу дошкільної групи у системі закладу освіти (НВК, групи короткочасного перебування).
5. Роботу закладу дошкільної освіти санаторного типу.
6. Роботу (спеціалізованого) закладу дошкільної освіти (групи дітей із порушенням мовлення, групи дітей національних меншин, групи з інклюзивним навчанням).
7. Роботу закладу дошкільної освіти, який працює над реалізацією нетипової програми (приватної форми власності, авторські програми, центр розвитку дитини).

Під час проходження ознайомчої (педагогічної) практики здобувач:

1. Спостерігатиме за заняттями та діяльністю протягом дня.
2. Спільно з вихователем проведе заняття із розвитку творчих здібностей.
3. Приготує дидактичну гру на екологічну тематику.

На час завершення практики здобувач повинен знати:

- структуру системи дошкільної освіти
- систему організації базового закладу дошкільної освіти
- посадові обов'язки вихователя базової групи закладу дошкільної освіти

Бази практики

Установи та заклади, які відвідують здобувачі:

- управління освіти;
- інформаційно-методичний центр міста (методична служба, методоб'єднання, творча майстерня, курси закладів післядипломної освіти);
- заклад дошкільної освіти (база практики);
- дошкільна група у системі закладу освіти (НВК, групи короткочасного перебування);
- заклад дошкільної освіти санаторного типу;
- заклад (спеціалізований) дошкільної освіти (групи дітей із порушенням мовлення, групи дітей національних меншин, групи з інклюзивним навчанням);
- заклад дошкільної освіти, який працює над реалізацією нетипової програми (приватної форми власності, авторські програми, центр розвитку дитини).

Базою практик є заклад дошкільної освіти, у якому здобувачі проводять спостереження, бесіди, огляд роботи дошкільних груп (у якому перебувають щонайменше 20 годин). Група здобувачів працює у базовій групі закладу дошкільної освіти, де ними опікується відповідальний педагогічний працівник (вихователь, вихователь-методист)

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Навчальна (педагогічна) практика у групах дітей дошкільного віку охоплює спостереження педагогічної діяльності у групах закладу дошкільної освіти та передбачає поступове залучення здобувачів до проведення режимних процесів та ігор-занять з різних розділів програми: розвитку мовлення, фізкультури, образотворчої діяльності. З початку навчальної практики здобувач-практикант бере участь із вихователем у організації режимних моментів та навчальних занять.

Тривалість практики 16 днів (1 день в тиждень) протягом II навчального семестру. Проводиться практика без відриву від теоретичного навчання (один раз в тиждень). Обсяг: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – 6).

Для проходження практики університет (кафедра початкової та дошкільної освіти) визначає заклад освіти з яким підписується відповідний договір про організацію практики.

Метою навчальної (педагогічної) практики є створення можливостей та шансів для перших спроб у формуванні досвіду педагогічної діяльності здобувачів.

Фокус навчальної (педагогічної) практики у групах дітей дошкільного віку та його спрямованість – конкретні. Здобувач протягом практики приймає виклики, які створює освітній процес та готується пробувати виконання ролей та функцій, які реалізують педагогічні працівники. Основними цілями під час практики включення здобувача-практиканта до усіх процесів життєдіяльності груп дітей дошкільного віку та допомога у групових заняттях. Особистими цілями здобувача є реалізація спроб у всіх функціях вихователя (вчителя) групи дітей дошкільного віку.

Протягом практики здобувач продовжує будувати довіру поміж здобувачами (у групі) та між здобувачами й працівниками закладу освіти.

Протягом практики здобувач виконує конкретні чіткі завдання та доручення керівників практики і вихователів. Отримуючи доручення, продовжує здобувати впевненість. Протягом практики здобувач починає брати на себе частину обов'язків в організації життєдіяльності групи, у підготовці та проведенні занять.

Протягом практики здобувач виконує складений вихователем робочий план. Під час практики здобувач розпочинає спілкування із партнерами та відслідковує організацію педагогічної взаємодії (співпрацю вихователя з важливими партнерами)

Залікові заходи

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачі, можуть бути визначені:

- складання конспектів занять із природознавства, образотворчого мистецтва
- проведення циклу двох занять із художньої праці (проведення занять із вихователем) (одне із занять із використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій)
- Проведення ранкової гімнастики, дидактичної гри, розваги (наприклад до різдвяно-новорічного циклу свят)

Зміст практики

1. Спостереження за освітнім процесом у закладі дошкільної освіти. «Спостереження за співпрацею вихователя із педагогічними працівниками закладу», («Спостереження за командною роботою»).
2. Проведення циклу занять (двох - із художньої праці, ранкової гімнастики, дидактичної гри, розваги).

3. Складання конспектів (конспектів занять із природознавства, образотворчого мистецтва).

4. Організація командної роботи

a. Розуміння переваг командної роботи в організації освітньо-виховної роботи з дітьми дошкільного віку;

5. Оцінювання якості освітньої роботи з дітьми в ЗДО

a. * Визначати та ідентифікувати явища і процеси із сфери розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку за педагогічними категоріями і поняттями; встановлювати між ними зв'язки та інтерпретувати їх.

6. Використання ІКТ

a. Застосовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології в організації навчання і виховання дітей дошкільного віку.

b. Розуміння сутності і можливостей використання засобів сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

7. Комунікація у педагогічному колективі

a. Здатність скеровувати свої дії і дії учасників освітнього процесу в межах морально-етичних і правових норм

b. Пояснювати й аргументувати свої дії і рішення з позиції морально-етичних і правових норм

c. * Ініціювати і брати на себе відповідальність за прийняті рішення і дії.

d. Вільно і самостійно користуватися державною мовою у спілкуванні і вирішенні завдань професійної діяльності з навчання і виховання дітей дошкільного віку.

e. Розуміти призначення і мету педагогічного прогнозу і плану дій в організації роботи з дітьми

8. Організація безпечної життєдіяльності

- a. Здатність пояснювати і демонструвати учасникам освітньо-виховного процесу в системі дошкільної освіти основи безпечної діяльності.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Навчальна педагогічна практика у групах дітей дошкільного віку передбачає засвідчення здобувачем сформованих основних навичок та умінь у проведенні режимних процесів, ігор-занять з різних розділів програми: розвитку мовлення, фізкультури, образотворчої діяльності, сенсорного розвитку. Здобувач-практикант виконує роботу вихователя у організації режимних моментів та навчальних занять, організовує та проводить самостійно за присутності вихователя закладу дошкільної освіти.

Тривалість практики 16 тижнів (1 день в тиждень). Проводиться практика у III семестрі без відриву від навчання. Обсяг: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – 6).

Для проходження практики університет визначає заклад освіти, з яким підписується відповідний договір про організацію практики.

Метою педагогічної практики є демонстрація здобувачем основних навичок педагогічної діяльності.

Фокус педагогічної практики у групах дітей дошкільного віку та його спрямованість – розширений. Здобувач виконує та приймає найрізноманітніші ролі та функції, які реалізуються педагогічними працівниками. Протягом практики особистими цілями здобувача є розпочати розвивати самостійність у виконванні функцій вихователя (вчителя), щораз більше брати ініціативу, готуватися до прийняття рішень. Протягом практики здобувач бере на себе більше обов'язків із планування та навчання.

Протягом практики здобувач із вихователем спільно розробляють тижневий план, планують спільне виконання планів, розподіляють завдання за взаємною згодою та вчиться організовувати роботу з

окремими дітьми, підгрупами (малими групами) і проведення фронтальних занять чи занять у великій групі

Під час практики здобувач розпочинає спілкується із партнерами та розпочинає планувати використовувати ресурси партнерів.

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачі, можуть бути визначені:

- самостійне складання конспектів відповідно (тижневої) тематики та програми, яка реалізовується у ЗДО (подається у звітну документацію та оцінюється)
- проведення занять: фізичне виховання, образотворче мистецтво, природознавство, математика, розвиток мовлення.

Зміст практики:

9. Спостереження за освітнім процесом у закладі дошкільної освіти

- а. Спостереження за заняттями, проведеними іншими здобувачами на практиці.
- б. Спостереження за роботою 2-3 дітей.

10. Проведення занять із розвитку.

11. Складання конспектів занять.

12. Організація освітнього простору:

- а. Опис якості освітньої роботи з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку
- б. Виконання практичного \ методичного завдання (Організація командної роботи. Здобувачі спільно реалізують проєкт для покращення освітньої роботи у закладі дошкільної освіти)

13. Організація командної роботи.

- a. Розуміння цілей діяльності команди і способів їх досягнення у співпраці і взаємодії.
- b. Володіння алгоритмом розподілу функцій у командній роботі, визначення і розподілу завдань виконавцям, коригування їх виконання за вимогами.
- c. здатність пояснювати свої дії у команді, змінювати і підпорядковувати їх єдиним вимогам команди.
- d. здатність до толерантного ставлення до учасників команди та результатів їх дій.

14. Оцінювання якості освітньої роботи з дітьми в ЗДО

- a. Аналізувати умови педагогічної ситуації, вимоги щодо результатів її розвитку і наявні ресурси; обирати спосіб і напрям діяльності відповідно до наявних ресурсів і можливостей.
- b. Володіти алгоритмом складання прогнозу і плану дій у роботі з дітьми; вміти добирати матеріал для прогнозування і обробляти його
- c. Здатність організувати і проводити моніторинг якості освітньої роботи з дітьми у ЗДО і в сім'ї

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ)

Навчальна педагогічна практика у групах дітей раннього віку охоплює спостереження педагогічної діяльності у групах закладу дошкільної освіти та передбачає поступове залучення здобувачів до проведення режимних процесів та ігор-занять з різних розділів програми: образотворчого мистецтва, природознавства, сенсорного розвитку.

У продовженні навчальної практики здобувач-практикант здобувач організовує та проводить заходи щодо організації режимних моментів та організації навчальних занять у співпраці із іншим здобувачем або із вихователем закладу дошкільної освіти.

Тривалість практики 14 днів у IV навчальному семестрі. Проводиться практика із відривом від теоретичного навчання. Обсяг: загальна кількість годин - 135 (кредитів ЄКТС – 4,5).

Для проходження практики університет (кафедра початкової та дошкільної освіти) визначає заклад освіти, з яким підписують відповідний договір про організацію практики.

Метою навчальної педагогічної практики є створення можливостей у формуванні досвіду педагогічної діяльності здобувачів, розуміння важливості професії вихователя дошкільної освіти, розуміння важливості розвитку дитини у ранньому дошкільному віці.

Фокус навчальної (педагогічної) практики у групах дітей раннього віку та його спрямованість – конкретний. Здобувач розпочинає пробувати виконувати ролі та функції, які реалізують педагогічні працівники. Основними цілями під час практики є розширення виконуваної роботи з поміж функцій вихователя (вчителя) групи дітей раннього дошкільного віку. Протягом практики особистими цілями здобувача є розпочати розвивати самостійність у виконванні функцій вихователя (вчителя),

щораз більше брати ініціативу, готуватися до прийняття рішень. Протягом практики здобувач виконує конкретні чіткі завдання та доручення керівників практики і вихователів.

Протягом практики здобувач із вихователем спільно розробляють тижневий план, планують спільне виконання планів, розподіляють завдання за обоюсторонньою згодою.

Протягом практики здобувач виконує складений вихователем робочий план та вчиться розширювати власне планування для проведення кількох занять і роботи у кількох куточках (осередках) у групі. Під час практики здобувач розпочинає спілкується із партнерами та розпочинає планувати використовувати ресурси партнерів.

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачами, визначені:

- складання конспектів занять (які будуть проводитися у наступній практиці): фізичне виховання, образотворча діяльність, ознайомлення з природою, математика \ формування елементарних математичних уявлень, художня праця.
- проведення циклу двох занять із сенсорного розвитку та образотворчої діяльності та одне заняття з ознайомлення з природою.

Зміст практики:

15.Спостереження за освітнім процесом у закладі дошкільної освіти.

- а. Спостереження за ситуаціями, які виникають у ході освітнього процесу.

16.Складання конспектів занять

17.Проведення занять із розвитку

18.Організація командної роботи

- a. Здатність планувати і організовувати роботу команди однодумців, створювати стимули для досягнення запланованих цілей
- b. Здатність презентувати плани спільної роботи однодумцям, розподіляти завдання і обов'язки, переконувати в ефективності спільних дій

19.Оцінювання якості освітньої роботи з дітьми в ЗДО

- a. Порівняння, аналізу та оцінювання результатів розвитку, навчання і виховання дітей раннього віку з позиції їх відповідності чинним вимогам.
- b. Здатність до презентації і захисту власної позиції щодо оцінки відповідності/невідповідності результатів з розвитку, навчання і виховання дітей раннього віку чинним вимогам.

20.Розширення знань розвитку дитини молодшого дошкільного віку

- a. виокремлення індивідуальних особливостей розвитку дітей раннього віку

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (В ГРУПАХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку) у групах дошкільного віку передбачає підготовку здобувача до психолого-педагогічної діяльності в дошкільній освіті, Діяльність, завдання здобувача під час практики допомагають здобути специфічні навички необхідні для індивідуальної роботи та формування індивідуальної освітньої траєкторії дошкільника, які допомагають оволодівати необхідним обсягу компетентностей відповідно до вимог освітнього рівня «бакалавр».

Тривалість практики здобувачів у групах дошкільного віку – 16 днів. Проводиться практика без відриву від навчання. Час проведення практики: V навчальний семестр. Обсяг: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – 6).

Для проходження практики (кафедра початкової та дошкільної освіти) визначає заклад освіти, з яким підписується відповідний договір про організацію практики. Бажано, щоб це був той заклад освіти, у якому здобувач протягом року вже проходив навчальну чи педагогічну практику

Метою практики є формування досвіду практичної діяльності здобувачів у галузі розвитку, освіти дітей дошкільного віку, набуття практичних навичок індивідуальної роботи з дітьми дошкільного віку, проведення заходів із залученням партнерів для формування індивідуальних освітніх траєкторій (формування індивідуального плану) задля динаміки розвитку дитини.

Фокус практики та його спрямованість достатньо широкі. Здобувач протягом практики поєднує роботу з окремими дітьми, малими і великими групами, активно спостерігає за роботою дітей, забезпечує організацію переходів між заняттями. Основними цілями під час практики є створення

можливостей з використанням різних підходів, що стимулюють навчання усієї групи і задовольняють потреби кожної дитини окремо. Упродовж практики здобувач використовує ресурси важливих партнерів (педагогічний колектив, батьки, адміністрація).

Здобувач навчається брати на себе відповідальність за ініціативу, готувати та приймати рішення, під час практики працює самостійно та виконує обов'язки на практиці індивідуально (без інших здобувачів)

Під час психолого-педагогічної практики здобувач за можливістю працює у групі дітей дошкільного віку, яку знає із попередньої практики (проведеної протягом останнього року). Здобувач за погодженням із керівником практики та керівником закладу освіти може створити тимчасову навчальну групу (індивідуальна робота, робота у малих групах).

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачі, можуть бути визначені:

- складання конспектів занять індивідуальної роботи
- проведення індивідуальних занять
- проведення життєдіяльності протягом половини дня.

Зміст практики:

1. Проведення циклу занять для індивідуальної роботи (або занять малих груп)
  - a. Використовувати вивчену методику із додаткової спеціалізації
  - b. Розробляти освітні проекти та їх впроваджувати у практику роботи з дітьми дошкільного віку
2. Вивчення та використання різних ролей педагогічної діяльності (соціальний педагог, психолог, асистент вихователя)
3. Розуміння сутності проблем із сфери розвитку, навчання дітей раннього та дошкільного віку і організувати її вирішення

- a. Проводити діагностику розвитку дитини
- b. Розробляти рекомендації (для дитини-індивідуальний навчальний план, для батьків, для педагогів)

4. Оцінювання якості дошкільної освіти

- a. Пояснювати та аргументувати визначені перетворення у сфері розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку та напрямів їх удосконалення (провести тренінг на психолого-педагогічну тематику для батьків, провести тренінг на психолого-педагогічну тематику для педагогічного колективу)
- b. Здатність презентувати результати освітньої роботи і пояснювати її якість.

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ГРУПАХ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Педагогічна практика (в групах дітей дошкільного віку) проводиться для здобувачів третіх курсів без відриву від навчання. Тривалість практики - 14 днів, VI навчальний семестр. Обсяг: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – 6). Під час проходження практики здобувачі отримують досвід педагогічної діяльності в інклюзивній групі. Мета практичної підготовки здобувача: ознайомити із професією асистента вихователя закладу дошкільної освіти, із різними функціями роботи асистента вихователя, розуміти особливості інклюзивного навчання, набути здатності формувати у дітей навички безпечної поведінки.

Фокус практики та його спрямованість – достатньо вузькі. Здобувач протягом практики знайомиться із професією асистента вихователя дошкільної освіти (професійні стандарти, професійне зростання, підвищення кваліфікації, посадові обов'язки). Здобувач протягом практики приймає виклики, які створює освітній процес та готується пробувати виконання ролей та функцій, які реалізують педагогічні працівники.

Основними цілями під час практики включення здобувача-практиканта до усіх процесів життєдіяльності груп дітей дошкільного віку та допомога у групових заняттях. Із початком практики здобувач виробляє у собі здатність розуміти педагогічні методики та реалізовувати спроби у всіх функціях вихователя (вчителя) інклюзивної групи дітей дошкільного віку. Під час практики асистентом вихователя здобувач виконує мінімальні обов'язки і завдання у дошкільній групі - вихователь повністю веде заняття та організовує діяльність, основним обов'язком здобувача є спостереження за виконанням професійних обов'язків вихователем дошкільної освіти. Під час занять та організації життєдіяльності здобувач асистує вихователю. Протягом практики здобувач відслідковує

партнерство (співпрацю із батьками, педагогічними працівниками, методичним керівництвом та адміністрацією), визначає роль партнерства у роботі вихователя. Здобувач формує довіру й впевненість, які у подальших періодах педагогічної практики допоможуть виконувати професійні функції.

Протягом практики здобувач виконує конкретні чіткі завдання та доручення керівників практики і вихователів. Отримуючи доручення продовжує навчатися впевненості. Протягом практики здобувач починає брати на себе частину обов'язків в організації життєдіяльності групи, у підготовці та проведенні занять.

Під час практики (у ролі асистента вихователя) здобувач також працює у тій групі дітей дошкільного віку, яку призначають керівник практики та керівник закладу дошкільної освіти. Бажано, щоб це були діти старшого (чи середнього) віку, яким легше адаптуватися до присутності нових дорослих у групі, та у якій працюють досвідчені вихователі.

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачами, можуть бути визначені:

- проведення розваги у закладі дошкільної освіти (у формі вистави лялькового театру, зорганізованої підгрупою здобувачів)
- організація дидактичної гри на тематику безпеки життєдіяльності.

Зміст ознайомчої практики:

1. Ознайомлення з:

- освітньою роботою закладу (бесіди з адміністрацією, вихователями, вихователями);
- професією вихователя дошкільної освіти;

- професійною підготовкою, професійним розвитком, підвищенням кваліфікації;
- розкладом занять (продовження завдань ознайомчої практики);
- матеріально-технічною базою закладу (продовження завдань ознайомчої практики).

2. Проведення (ведення) освітньої роботи:

- спостереження та аналіз роботи вихователя (відповідальності, права, обов'язки, поведінка, роді, функції, тощо) (продовження завдань ознайомчої практики);
- виготовлення дидактичних матеріалів для занять із засвоєння правил безпечної поведінки

3. Методична та самостійна робота;

- організація групи дітей дошкільного віку (організація дисципліни, дотримання порядку та чистоти, дотримання правил поведінки\правил роботи групи, виконання рутин, організація ранкової зустрічі);
- організація проектів комунікації з батьками та іншими партнерами;
- формування списку літератури (продовження завдань ознайомчої практики);
- індивідуальна дослідницька робота (пошук тематики для написання курсової роботи) (продовження завдань ознайомчої практики)

Базою практик є заклад дошкільної освіти із групою інклюзивної форми навчання, у якому здобувачі проводять спостереження, бесіди, огляд роботи дошкільних груп.

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В АЛЬТЕРНАТИВНИХ ТИПАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Педагогічна практика в альтернативних типах закладів дошкільної освіти – є важливим етапом підготовки здобувачів до роботи у закладі освіти за додатковою спеціалізацією. Діяльність, завдання здобувача під час практики зі спеціалізації допомагають реалізувати специфічні навички необхідні для роботи за додатковою спеціалізацією. які допомагають оволодівати необхідним обсягу компетентностей відповідно до вимог освітнього рівня «бакалавр».

Тривалість педагогічної практики зі спеціалізації 2 тижні. Проводиться практика із відривом від навчання. Час проведення практики: VII навчальний семестр. Обсяг: загальна кількість годин – 180 (кредитів ЄКТС – 6).

Метою практики є формування досвіду інноваційної діяльності здобувачів у галузі розвитку, освіти дітей дошкільного віку, набуття практичних навичок організації та розширення освітніх послуг у закладі дошкільної освіти, реалізації проектної діяльності, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки розвитку дитини.

Фокус практики зі спеціалізації та його спрямованість – абстрактні. Здобувач протягом практики готується самостійно реалізовувати педагогічні проекти, які розширюють компетенції вихователя дошкільної освіти, бере на себе керівництво процесами у дошкільній групі на тривалий час, організовує освітню роботу у закладі дошкільної освіти, залучаючи партнерів (педагогічний колектив, батьки), бере активну роль у обговоренні проблем розвитку, навчання, виховання дітей раннього та дошкільного віку. Основними цілями під час практики є створення шансу для розширення можливостей дитини та вихователя в освітньому просторі. Під час практики зі спеціалізації здобувач бере на себе керівництво більшістю педагогічних проектів (гурток, заняття із розвитку ....,

батьківські збори, педагогічні наради), які реалізуються у дошкільній групі. Здобувач демонструє вміння об'єднувати (поєднувати) виконання роботи як із окремими дітьми (індивідуальна робота) так із малими та великими групами. Протягом практики здобувач об'єднує (поєднує) взаємодію партнерів (педагогічний колектив, батьки, адміністрація), використовуючи доступні ресурси. Здобувач бере ініціативу готувати та приймати рішення.

Під час практики зі спеціалізації здобувач працює у тій групі дітей дошкільного віку, яку узгоджує із керівником методистом від університету. Це повинні бути групи, які надають освітні послуги, які відповідні додатковій спеціалізації здобувача. Групи можуть працювати у закладі дошкільної освіти або профільному закладі (центр вивчення мов, центр позашкільної освіти, реабілітаційний центр, заклад інклюзивної освіти, тощо)

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачами, можуть бути визначені:

Складання програми та проведення п'яти занять, пов'язаної із додатковою спеціалізацією включно із заняттям із використанням інформаційно-комунікаційних технологій

Зміст практики:

5. Створення та реалізація циклу занять зі спеціалізації (власної програми)
  - a. Використовувати вивчену методику із додаткової спеціалізації
  - b. Розробляти освітні проекти та їх впроваджувати у практику роботи з дітьми дошкільного віку
6. Вивчення та використання різних ролей педагогічної діяльності (керівник гуртка англійської мови, організатор англійськомовного

проекту-дитячий табір\подорож, асистент чи помічник реабілітолога або логопеда, тощо)

7. Спостереження за освітнім процесом у закладі дошкільної освіти: «Спостереження за роботою вихователя із педагогічними працівниками закладу».
8. * Розуміння сутності проблем із сфери розвитку, навчання дітей раннього та дошкільного віку і організувати її вирішення
  - a. Проводити діагностику розвитку дитини
  - b. Розробляти рекомендації для групового (індивідуального) навчання (для дитини-індивідуальний навчальний план, для батьків, для педагогів)
9. Використання інформаційні та комунікаційні технології в освітньому процесі закладу дошкільної освіти
  - a. Розробити та провести заняття (з додаткової спеціалізації) для дітей дошкільного віку із використанням інформаційно-комунікаційних технологій
  - b. Запропонувати використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти (у роботі з батьками, у роботі педагогічного колективу)

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика – є завершальним етапом підготовки здобувачів до роботи у закладі дошкільної освіти. Діяльність, завдання здобувача під час виробничої практики завершують безперервний та послідовний цикл практик, які допомагають оволодівати необхідним обсягом практичних знань і умінь відповідно до вимог освітнього рівня «бакалавр».

Тривалість виробничої практики 24 дні. Проводиться практика із відривом від навчання. Обсяг: загальна кількість годин – 270 (кредитів ЄКТС – 9).

Для проходження практики здобувач має можливість самостійно обирати базу практики, подавши заздалегідь необхідну документацію на кафедру початкової та дошкільної освіти. Виробничу практику можна проходити у закладах поруч із місцем проживання чи місцем тимчасового проживання (гуртожиток, родичі, інше). Проходження виробничої практики у закладі освіти приватної форми власності можливе при наявності ліцензії на надання освітніх послуг у галузі «дошкільна освіта». Копію цієї ліцензії (публічний документ) слід долучити до листа – запрошення на практику від керівника закладу

Метою виробничої практики є формування досвіду педагогічної, діагностичної, інноваційної діяльності у здобувачів для організації освітнього процесу у закладі дошкільної освіти; набуття практичних навичок організації процесу освітньої (навчальної та виховної) роботи, проведення виховних заходів, батьківських зборів, ранкових зустрічей, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки розвитку кожної дитини.

Фокус виробничої практики та його спрямованість – щонайбільш абстрактні. Здобувач протягом практики виконує самостійно підготовані педагогічні проекти, бере керівництво процесів тривалий час, організовує

роботу у закладі дошкільної освіти у малих та великих групах, бере на себе лідерство у планування освітньої діяльності, виконанні освітньої програми. Основними цілями під час практики створення можливості позитивних змін в освітньому просторі, створення ситуацій успіху та позитивної динаміки розвитку кожної дитини. Із завершенням циклу практик здобувач виробляє у собі здатність впроваджувати педагогічні (освітні) методики. Під час виробничої практики здобувач бере на себе обов'язок керівництва на тривалий час. Здобувач демонструє уміння об'єднувати (поєднувати) виконання роботи як із окремими дітьми (індивідуальна робота), так із малими та великими групами. Протягом виробничої практики здобувач об'єднує (поєднує) взаємодію партнерів (педагогічний колектив, батьки, адміністрація), використовуючи доступні ресурси та робить спробу створювати власну концепцію (стратегію) освіти. Здобувач бере ініціативу готувати та приймати рішення.

Під час виробничої практики здобувач працює у тій групі дітей дошкільного віку, яку узгоджує із керівником закладу дошкільної освіти. Це можуть бути різновікові групи, малокомплектні групи чи групи короткочасного перебування (у залежності від типу закладу). Здобувач за погодженням із керівником практики та керівником закладу освіти може створити тимчасову навчальну групу (гурткова робота). Тимчасова навчальна група (гурток) може бути створений для проведення педагогічного експерименту із впровадження власної здобувачської роботи чи ліцензованої авторської методики.

Заліковими заходами, які будуть проведені здобувачами, можуть бути визначені:

- власна програма занять, пов'язаної із курсовою роботою, здобувацькою науковою роботою чи іншою здобувацькою науково-дослідницькою роботою

- проект запроваджених позитивних змін – опис історії успіху (додаток)
- заняття із використанням інформаційно-комунікаційних технологій
- виступ на батьківських зборах \ підготований тренінг для батьків у рамках педагогічного експерименту чи ін.
- виступ на методичній нараді \ підготований тренінг для педагогічних працівників з використанням інформаційно-комунікаційних технологій
- опублікована стаття, публікація про роботу закладу\про реалізований проект під час практики у (ЗМІ, інтернет-ЗМІ) або у власному профілі соціальної мережі (інші варіанти: на власному сайті, на сайті закладу освіти, на сайті університету\факультету)
- підготоване та оформлене здобувачське професійне портфоліо педагогічної практики
- підготовка матеріалів (плакат, презентація, відеоролик) та участь у підсумковій конференції.

Зміст виробничої практики:

10. Створення та запровадження власної пропозиції циклу занять (власної програми) (або циклу занять за освітньою лінією)
  - a. Запропонувати методику опрацювання матеріалу, вибраної здобувачем теми
  - b. Запропонувати удосконалену систему освітньої роботи для різних етапів
  - c. Розробка може бути частиною методичної пропозиції, створеної у рамках написання здобувачської наукової курсової роботи.

11. Використання інформаційних та комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти

- a. Розробити та провести заняття для дітей дошкільного віку із використанням інформаційно-комунікаційних технологій
- b. Запропонувати використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти (у роботі з батьками, у роботі педагогічного колективу)

12. Реалізація проектної діяльності, базованої на досягнення освітніх результатів та базованої на засадах педагогіки партнерства

- a. Розробити та реалізувати малий проект на (зміни в освітньому просторі, зміни у розвитку дитини (педагогічний експеримент) (додаток)

13. Оцінювання якості дошкільної освіти.

- a. Взяти участь в обговоренні та створенні перспективного (річного) плану закладу дошкільної освіти
- b. Описати власний план професійного розвитку.

V. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Кафедрою початкової та дошкільної освіти підписано угоди про проходження практики з провідними закладами міського та обласного підпорядкування та громадськими організаціями. Кафедра тісно співпрацює та підтримує наукові і методичні зв'язки із своїми базовими установами практик. Керівники баз практики є постійними учасниками круглих столів, конференцій, семінарів та тренінгів. Базові установи сприяють подальшому працевлаштуванню здобувачів та випускників спеціальності 012 Дошкільна освіта. Кафедра ретельно обирає потрібні бази для проходження відповідних практик. Протягом практик здобувачі мають можливість ознайомитись як із традиційними підходами в освітньому процесі, так і з новими технологіями. Протягом проходження практики здобувач має можливість зібрати матеріал дослідження для магістерської роботи, набувати навичок роботи зі спеціальності.

VI. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після завершення практики здобувачі-практиканти здають керівникам практики від університету звітну документацію для попередньої оцінки.

Здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики та індивідуальних завдань. Звіт має містити інформацію про конкретну роботу, яку здобувач вищої освіти виконав за період практики, короткий опис діяльності установи, закладу, організації, що є базою практики, висновки, пропозиції, список використаних джерел тощо.

Письмовий звіт, який підписав і оцінив керівник від бази практики, подають на рецензування керівникові практики від кафедри.

У встановлений наказом термін відбувається залік (захист практики) у формі підсумкової конференції (можливий варіант - у відеорежимі, дистанційній формі). Під час конференції здобувачі перед комісією захищають матеріали та результати практики. До складу комісії входять керівники практики від кафедри, викладачі кафедри, які викладали спеціальні дисципліни, і, в разі потреби, керівники від баз практики. На конференції можуть присутні здобувачі-практиканти із академічної групи. До захисту практики допускаються здобувачі, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Форма звітності за практику – диференційований залік. Оцінку за практику виставляють у відомість обліку успішності та залікову книжку здобувача вищої освіти за підписами членів комісії відповідно до Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Університету.

Здобувачі, які виконали всі індивідуальні завдання, активно брали участь в роботі, якісно оформили звіт, вчасно його подали, а також

отримали схвальну характеристику, отримують за практику залік. Загальна оцінка за практику – 100 балів.

Оцінювання сформованості професійних компетентностей у здобувачів проводиться протягом проходження практики за такими видами робіт:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Залікові заняття	10	15	25	25	25	15	15	15
Підготовка конспектів		5	15	15	15			
Дослідницькі проекти	10	10	10	10	10	10	10	10
Завдання профілю практики	30	20	10	10	10	20	20	20
Організація професійного портфоліо	5	5	5	10	10	20	20	20
Оцінювання сформованості компетентностей	5	5	5	5	10	10	10	10
Оформлення та ведення документації	30	30	20	15	10	10	10	10
Захист результатів практики	10	10	10	10	10	15	15	15

Зміст критеріїв оцінювання результатів практики:

Оцінка «відмінно» - всі завдання практики виконано у повному обсязі, ви явлено вміння здобувача застосовувати і творчо використовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної професійної діяльності. Виявлено вміння застосовувати інноваційні технології, продемонстровано активність та ініціативність під час здійснення практичної професійної діяльності. Звіт, котрий подано у встановлений термін, містить всі структурні елементи. Щоденник здобувача-практиканта заповнений повністю з позитивними характеристиками та відгуками керівника.

Оцінка «дуже добре» - завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння застосовувати теоретичні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами відповідної

професійної діяльності. Продемонстровано зацікавленість та активність, але не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, що містить всі структурні елементи. Щоденник здобувача-практиканта заповнений повністю з позитивними характеристиками та відгуками керівника і оцінкою керівника – «дуже добре».

Оцінка «добре» - завдання практики виконано, але неповністю та з незначними помилками. Звітна документація оформлена добре, але наявні незначні помилки. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника – «добре».

Оцінка «задовільно» - завдання практики виконано у неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалося багато помилок. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник неправильно оформлений. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику – «задовільно».

Оцінка «достатньо» - завдання виконано з помилками. Усі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику – «задовільно». Оцінка «незадовільно» - завдання невиконані, виявлено несформованість вміння здійснювати відповідні види професійної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутні щоденник та характеристика-відгук.

Академічна доброчесність: очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної

недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять у базі практики\закладі освіти є важливою складовою практики. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі практичні заняття, консультації та зустрічі практики. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за виконання завдань практики та за захист результатів практики під час заліку. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача під час заходів практики.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Наприкінці семестру здобувачі беруть участь в опитуванні загальноуніверситетського відділу та відповідають на запитання щодо проходження та оцінювання практики.

Підсумки практики обговорюють на засіданнях кафедри, Вченій раді факультету.